

Žena zrozená ve znamení lva a slunce

– k životnímu jubileu doc. PhDr. Evy Mrhačové, CSc.

Když se řekne rodinné stříbro, vybaví se nám něco velmi cenného, co si lidé po generacích pečlivě předávají a každé další pokolení má k tomu úctu. Existují i jiné hodnoty, které nemusí být, tak říkajíc „hmotné povahy“, aby mohly (a měly) by být nazývány „rodinným stříbrem“. A tyto hodnoty dokonale naplňuje osobnost doc. PhDr. Evy Mrhačové, CSc.

Eva Mrhačová se narodila v Hranicích na Moravě 2. srpna 1936 ve znamení lva a slunce. Další řádky ozřejmí, že paní docentka ve své profesní kariéře plně zužitkovala přednosti svého znamení zvěrokruhu:

Lev je silné znamení, které charakterizuje pracovitost, velkorysost, kreativita, optimismus a neutuchající životní energie. Zrozenci v tomto znamení jsou obdařeni zdravým úsudkem, odvahou, čestností, disponují skvělým organizačním talentem a schopností získat si autoritu. Sice občas zapominají zvolnit tempo, ale také se umí oddávat radostem života. Nesnášejí nespravedlnost a brání ty, kterým je ubližováno. Jsou idealisti a stavějí zájem celku nad zájem jednotlivce.

Dětství prožila střídavě v Hranicích na Moravě a Krnově, středoškolská léta pak v Opavě, kde na tamějším gymnáziu v roce 1954 maturovala. Koketovala s myšlenkou jít studovat operní zpěv, neboť zpívala sóla ve sborech, včetně ansámblu opavského divadla, ale rodiče jí pěveckou kariéru rozmluvili. Protože ji zajímalo srovnávání frazémů v jazycích a bavilo odhalování jazykových souvislostí, vystudovala obor český jazyk a ruský jazyk na Filozofické fakultě a Fakultě společenských věd Univerzity Palackého v Olomouci. V průběhu studia navštěvovala také lektorát polského jazyka a překladatelský seminář Jiřího Levého a Hany Jechové. Po absolutoriu rok vyučovala na jedenáctileté střední škole v Havířově a v roce 1960 byla přijata na pozici asistentky katedry ruského jazyka tehdejšího Pedagogického institutu v Ostravě, který v roce 1964 získal statut samostatné Pedagogické fakulty. Doporučující dopis k přijetí jí napsal prof. A. V. Isačenko, světově uznávaný slavista a její vysokoškolský učitel.

V roce 1968 získala na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci titul PhDr. v oboru Jazykověda slovanských jazyků, v témže oboru obhájila roku 1972 na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy titul kandidátky filologických věd. Politické události roku 1968 jí znemožnily absolvovat stáž u akademika Bezlaže ve Slovinsku, což pro ni znamenalo vzdát se bádání v oblasti slovanské komparistiky. Začala spolupracovat jako překladatelka s Lidovým nakladatelstvím v Praze. Z jejího pera vzešly překlady řady publikací z ruštiny, z nichž nejvíce je oceňován Šklovského titul

Návrat Odysseův. S nástupem normalizace jí byl rovněž znemožněn kvalifikační postup, takže až v roce 1987 byla na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy jmenována docentkou pro obor ruský jazyk.

V osmdesátých letech vydala řadu publikací ze srovnávací morfologie česko-ruské a učebnice ze současné i historické gramatiky ruského jazyka. Tyto disciplíny spolu s úvodem do jazykovědy, rétorikou, staroslověnštinou také po celou dobu svého pedagogického působení vyučovala. Od 90. let se zabývá převážně srovnávací frazeologií českou, česko-polskou a česko-polsko-slovenskou.

Je autorkou téměř sedmi desítek prací z oboru srovnávací slavistika, rusistika, bohemistika a teorie překladu. Byla řešitelkou grantu GAČR na zpracování a vydání dvou česko-polských a polsko-českých frazeologických slovníků, jejím nejčerstvějším počinem je vydání monografie *Západoslovanská rčení* (2016). Výsledky své badatelské práce prezentuje na řadě mezinárodních konferencí v Evropě.

V letech 1990–1991 zastávala post vedoucí katedry rusistiky na Pedagogické fakultě v Ostravě, v období 1999–2003 stála v čele katedry slavistiky Filozofické fakulty Ostravské univerzity.

Docentka Eva Mrhačová patří k zakladatelům Ostravské univerzity. Spolu s profesorem Lumírem Dokoupilem je autorkou projektu Filozofické fakulty, úspěšně obhájeného v roce 1991. V témže roce, po zřízení Ostravské univerzity, byla zvolena první děkankou její filozofické fakulty, kterou následně vedla celkem ve čtyřech funkčních obdobích (1991–1994, 1994–1997, 2003–2006, 2006–2010).

Eva Mrhačová se chopila jedinečné historické příležitosti a začala budovat filozofickou fakultu s vizí dosažení humanizace ostravského regionu. Výsledkem její usilovné práce je, že ostravská filozofická fakulta se právem řadí k uznávaným a konkurence schopným vysokoškolským pracovištím v rámci středoevropského regionu. Z nejvýraznějších úspěchů, kterých na děkanském postu dosáhla, uvádíme: založení romanistických studií (španělština, francouzština) – za vybudování oboru Francouzský jazyk a literatura získala francouzské vyznamenání rytířka Řádu akademických palem (2005); založení oboru „jazyk ve sféře podnikání“ (poprvé v ČR); založení studia latiny (2006); založení výuky mimoevropských jazyků rodilými mluvčími: arabština, čínština, japonština, korejština, sanskr, romština a znakový jazyk (od r. 2004), vybudování studovny Filozofické fakulty za podpory sponzora Třineckých železáren; zakladatelka Univerzity třetího věku na FF OU (1992), zavedení přednáškového cyklu s předními osobnostmi vědy a kultury Setkání s osobností (od r. 1992), zavedení studentských vědeckých konferencí, vybudování tlumočnické laboratoře, zakladatelka mezinárodní konference *Parémie národů slovanských* – bienále (od r. 2002), zakladatelka univerzitní edice UNIVERSUM, vybudování oddělení vzácných tisků, zakladatelka fakultní Galerie Na Půdě, zakladatelka fakultního periodika *Listy Filozofické fakulty* a mnoha dal a mnoha dalších. Za její působení ve funkci děkanky se rozšířila

nabídka doktorských studií, výrazně se zvýšila kvalifikační struktura vědeckého a pedagogického sboru FF OU.

I přes značné pracovní vytížení si paní docentka vždy najde čas na své koníčky. Tím největším je cestování, poznávání nových kultur. K dalším jejím vášním patří poslech opery, zejména italské a stále se rozšiřující sbírka minerálů a mušlí. A v neposlední řadě je to její věrný psí společník, jorkšír Tigris.

Eva Mrhačová a Filozofická fakulta Ostravské univerzity se za čtvrtstoletí existence staly nerozlučnou dvojicí. Svědčí o tom i Pamětní medaile Ostravské univerzity, které paní docentka Mrhačová obdržela v letech 1996, 2006 a 2016 za podíl na zakládání Ostravské univerzity a vybudování a rozvoj její filozofické fakulty.

U příležitosti 25. výročí vzniku Ostravské univerzity a její filozofické fakulty převzala docentka Mrhačová z rukou rektora Jana Laty i další ocenění **Děkan-ka-Zakladatelka Filozofické fakulty Ostravské univerzity**.

Laureátce a jubilantce gratulujeme a přejeme především pevné zdraví, neustávající elán a životní energii, mnoho invence, zajímavé vědecké počiny, řadu cestovatelských zážitků a především – necht' si užívá života plnými doušky!

Ad multos annos!

Jana Bolková, Ostrava